

УДК 339.727.4

DOI: 10.31732/2663-2209-2025-77-117-128

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ КРИПТОВАЛЮТ НА ГРОШОВИЙ РИНОК

Сергій Андрійчук¹, Володимир Кузьмінський²

¹ Аспірант кафедри національної економіки та фінансів, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: AndriichukSO@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3250-5412>

² К.е.н., доцент, доцент кафедри національної економіки та фінансів, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна, e-mail: VolodimirKZ@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7069-0057>

MACROECONOMIC ASPECTS OF THE IMPACT OF CRYPTOCURRENCIES ON THE MONEY MARKET

Sergiy Andriychuk¹, Volodymyr Kuzminsky²

¹ Doctoral student, national economy and finance department, "KROK" University, Kyiv, Ukraine, e-mail: AndriichukSO@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-3250-5412>

² PhD (Economics), associate professor, associate professor national economy and finance department, "KROK" University, Kyiv, Ukraine, e-mail: VolodimirKZ@krok.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7069-0057>

Анотація. Стаття досліджує макроекономічні аспекти впливу криптовалют на грошовий ринок, акцентуючи увагу на їхньому взаємозв'язку з традиційними фінансовими системами, монетарною політикою та фінансовою стабільністю. Актуальність дослідження зумовлена зростаючим використанням криптовалют як фінансового інструменту та їхньою інтеграцією у світову економіку. В останнє десятиліття цифрові активи набули поширення не лише як засіб платежу, але й як елемент інвестиційного портфеля, що вимагає глибокого аналізу їхнього впливу на економічні процеси.

Метою дослідження є оцінка впливу криптовалют на грошову масу, механізми монетарного регулювання та фінансову стабільність держав. Методологія дослідження базується на використанні макроекономічного аналізу, статистичних методів, а також порівняльного аналізу різних підходів до регулювання криптовалютного ринку в різних країнах. Використано емпіричні дані, що дозволяють ідентифікувати основні тренди взаємодії цифрових активів із традиційними фінансовими системами та потенційні загрози для монетарної політики центральних банків.

Результати дослідження свідчать, що криптовалюти можуть виступати як чинник, що змінює традиційні механізми регулювання грошового ринку. Децентралізація криптовалют та їхня незалежність від державного контролю ставлять перед регуляторами нові виклики. З одного боку, криптоактиви можуть сприяти фінансовій інклюзії та забезпечувати альтернативні способи фінансування, з іншого – підвищують рівень волатильності та створюють ризики фінансової нестабільності.

У статті розглянуто роль стейблкоїнів у міжнародних фінансових потоках та їхній вплив на стабільність грошової маси. Зазначено, що стейблкоїни можуть виступати альтернативою фіатним валютам у цифровій економіці, що ставить питання про їхню регуляцію та місце у грошово-кредитній політиці держав. Досліджено потенційні сценарії інтеграції криптовалют у сучасну фінансову систему, зокрема, через розвиток цифрових валют центральних банків (CBDC), які можуть стати відповіддю на виклики, що ставить перед фінансовими системами швидкий розвиток технологій блокчейн.

Перспективи подальших досліджень у цій галузі включають аналіз ефективності регуляторних підходів до контролю за криптовалютами, дослідження кореляції між курсом біткоїна та макроекономічними показниками, а також розробку моделей прогнозування динаміки ринку цифрових активів. Розширене вивчення взаємодії криптовалют з традиційною банківською системою та їхній вплив на міжнародну фінансову стабільність залишається важливим напрямком наукових досліджень у майбутньому.

Ключові слова: криптовалюти, грошовий ринок, монетарна політика, фінансова стабільність, стейблкоїни, міжнародні резерви, регулювання.

Формул: 0; рис.: 2, табл.: 1, бібл.: 9

Abstract. This article examines the macroeconomic aspects of the impact of cryptocurrencies on the money market, focusing on their relationship with traditional financial systems, monetary policy, and financial stability. The relevance of the study is due to the growing use of cryptocurrencies as a financial instrument and their integration into the global economy. In the last decade, digital assets have become widespread not only as a means of payment, but also as an element of an investment portfolio, which requires an in-depth analysis of their impact on economic processes.

The purpose of the study is to assess the impact of cryptocurrencies on the money supply, monetary regulation mechanisms, and financial stability of states. The research methodology is based on the use of macroeconomic analysis,

statistical methods, and a comparative analysis of different approaches to regulating the cryptocurrency market in different countries. Empirical data were used to identify the main trends in the interaction of digital assets with traditional financial systems and potential threats to the monetary policy of central banks.

The results of the study indicate that cryptocurrencies can act as a factor that changes the traditional mechanisms of money market regulation. The decentralization of cryptocurrencies and their independence from state control pose new challenges to regulators. On the one hand, crypto-assets can promote financial inclusion and provide alternative methods of financing, on the other hand, they increase the level of volatility and create risks of financial instability.

The article examines the role of stablecoins in international financial flows and their impact on the stability of the money supply. It is noted that stablecoins can act as an alternative to fiat currencies in the digital economy, which raises questions about their regulation and place in the monetary policy of states. Potential scenarios for the integration of cryptocurrencies into the modern financial system are investigated, in particular, through the development of central bank digital currencies (CBDCs), which can become an answer to the challenges posed to financial systems by the rapid development of blockchain technologies.

Prospects for further research in this area include analyzing the effectiveness of regulatory approaches to controlling cryptocurrencies, studying the correlation between the Bitcoin exchange rate and macroeconomic indicators, and developing models for predicting the dynamics of the digital asset market. An extended study of the interaction of cryptocurrencies with the traditional banking system and their impact on international financial stability remains an important area of scientific research in the future.

Keywords: *cryptocurrencies, money market, monetary policy, financial stability, stablecoins, international reserves, regulation.*

Formulas: 0; **Fig.:** 2, **Tab.:** 1, **Bibliography:** 9

Постановка проблеми. Сучасні економічні трансформації, зумовлені цифровізацією фінансових відносин, визначають необхідність глибокого аналізу впливу криптовалют на грошовий ринок.

Криптовалютний ринок демонструє значне зростання, що ставить перед макроекономічною наукою нові виклики. Децентралізований характер криптовалют змінює традиційні концепції державного регулювання фінансових потоків та контролю за грошовою масою.

Значний вплив криптовалют спостерігається на ринки капіталу, інвестиційний сектор, фінансову стабільність, а також механізми інфляційного таргетування. У багатьох країнах постає питання щодо інтеграції криптоактивів у фінансову систему та їхнього впливу на ефективність монетарної політики центральних банків. Відсутність чітких правових механізмів регулювання створює невизначеність щодо правового статусу криптовалют та їхньої легітимності як платіжного засобу.

Однією з ключових проблем є питання формування вартості криптовалют, їхня надзвичайна волатильність та низька передбачуваність динаміки курсів, що ускладнює їх використання у стабільних фінансових потоках.

Таким чином, важливим стає комплексний підхід до дослідження макроекономічних аспектів криптовалют, включаючи їхній вплив на грошову масу, фінансову стабільність, механізми контролю центральних банків та міжнародну інтеграцію криптоактивів у фінансову систему.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження у сфері криптовалютного ринку та його макроекономічного впливу демонструють значний інтерес до взаємозв'язку між цифровими активами та традиційними фінансовими системами. Зокрема, Авдєєв і Каук (2023) аналізують методи прогнозування динаміки курсу криптовалют, що є важливим для оцінки їхнього впливу на фінансові ринки та стабільність економіки. В їхньому дослідженні використовуються статистичні моделі, що враховують трендові та сезонні фактори курсоутворення криптоактивів.

Дослідження Бак і Муха (2022) розглядає можливості впровадження криптовалют у ресторанний бізнес в Україні, демонструючи зростання їхнього використання як засобу платежу. Аналіз свідчить про поступову інтеграцію цифрових активів у реальний сектор економіки, що створює нові виклики для регуляторних органів.

Белінська і Дікарев (2020) досліджують сутність криптовалют, механізми їхнього поширення та ціноутворення. Вони акцентують увагу на впливі попиту та пропозиції на волатильність цифрових активів, а також розглядають роль спекулятивних факторів у формуванні курсу.

Однією з ключових тем сучасних досліджень є цифрові валюти центральних банків (CBDC), що аналізуються у роботі Бойка (2021). Автор розглядає перспективи запровадження CBDC та їхній потенційний вплив на фінансові ринки, підкреслюючи як можливості, так і ризики їхнього використання у грошовій системі.

Бондаренко і Лацик (2023) зосереджуються на аналізі тенденцій, викликів і перспектив розвитку криптовалют. Вони розглядають різні підходи до регулювання цифрових активів, оцінюючи їхню ефективність у контексті боротьби з фінансовими злочинами та забезпечення економічної стабільності.

Голук, Кузьмінський і Чумаченко (2024) аналізують стан фондового ринку України, досліджуючи вплив цифрових активів на біржові процеси. Їхнє дослідження демонструє, що криптовалюти можуть змінювати характер функціонування фондових ринків, зменшуючи роль традиційних фінансових посередників.

Пилипченко, Кузьмінський і Чумаченко (2021) досліджують методи технічного аналізу для прогнозування криптовалютного ринку. Вони показують, що використання індикаторів і графічних моделей може допомогти інвесторам оцінювати ризики та ухвалювати ефективні торгові рішення.

На глобальному рівні важливими джерелами інформації про криптовалютний ринок є *Binance Markets Overview* (2025), що надає актуальні дані щодо капіталізації, ліквідності та ринкових трендів цифрових активів.

У свою чергу, Bourji, Lau, Lucey і Roubaud (2019) аналізують обсяги торгівлі та прогнозованість волатильності на криптовалютному ринку. Вони виявили, що

динаміка обсягів торгів має безпосередній вплив на коливання цін цифрових активів, що є ключовим фактором для стратегій ризик-менеджменту.

García-Monleón, Erdmann і Arilla (2023) розглядають питання впровадження криптовалют на основі ціннісного підходу, досліджуючи фактори, що впливають на їхню адаптацію у різних регіонах.

Nguyen і Chan (2024) проводять систематичний аналіз криптовалютної торгівлі, узагальнюючи ключові тенденції розвитку цього ринку, включаючи алгоритмічну торгівлю, регуляторні ініціативи та поведінку інвесторів.

Samuele (2023) досліджує роль криптовалют у глобальній економіці, аналізуючи їхнє місце у структурі міжнародних фінансових потоків.

Urquhart і Yarovaya (2023) висвітлюють напрямки майбутніх досліджень у сфері криптовалют, наголошуючи на необхідності розробки стабілізаційних механізмів для цифрових активів.

Vasudeva (2023) аналізує криптовалюту як інвестиційний чи спекулятивний інструмент, розглядаючи їхню популярність серед інституційних та роздрібних інвесторів.

Таким чином, аналіз останніх досліджень показує, що криптовалюти є ключовим фактором сучасної фінансової системи, впливаючи на ринки капіталу, банківські інститути та макроекономічні процеси. Подальші дослідження мають бути зосереджені на пошуку ефективних регуляторних механізмів та оцінці довгострокових наслідків поширення цифрових активів у світовій економіці. Незважаючи на зростаючу кількість наукових досліджень, які присвячені впливу криптовалют на грошовий ринок і макроекономічну стабільність, існує низка аспектів, які залишаються недостатньо вивченими та потребують подальшого аналізу.

По-перше, важливим залишається питання визначення місця криптовалют у грошовій системі. Досі немає єдиного підходу щодо того, чи слід розглядати

криптовалюти як окремих грошовий агрегат, чи вони є лише цифровими активами, що використовуються для спекулятивних операцій. Це питання є критичним для розробки ефективної політики регулювання цифрових валют.

По-друге, ще не досліджено достатньо вплив криптовалют на ефективність монетарної політики. Центральні банки використовують традиційні інструменти, такі як процентні ставки та відкриті ринкові операції, для контролю за грошовою масою та рівнем інфляції. Проте зростаюча популярність криптовалют може обмежити ефективність цих механізмів, оскільки цифрові активи можуть виступати альтернативою традиційним фінансовим інструментам.

По-третє, проблема волатильності курсу криптовалют залишається відкритою. Різкі коливання курсу біткоіна та інших криптовалют впливають на фінансові ринки та можуть створювати ризики для інвесторів та економічної стабільності загалом. Досі немає дієвих механізмів, які дозволяють б стабілізувати ринок криптовалют без втручання регуляторів.

Четвертим важливим питанням є інтеграція криптовалют у фінансову систему. У багатьох країнах відсутній єдиний підхід щодо регулювання криптовалютних операцій, що створює бар'єри для їх широкого використання. Дослідження показують, що різні юрисдикції мають різні підходи до регулювання: від повної заборони до активного стимулювання інновацій у сфері блокчейн-технологій.

П'ятим нерозв'язаним питанням є вплив криптовалют на міжнародні резерви та глобальну фінансову стабільність. Деякі країни, такі як Сальвадор, вже почали використовувати біткоін як офіційну валюту та включати його в резерви. Проте наслідки такого кроку для макроекономічної стабільності залишаються невідомими.

Окремо слід виділити проблему правового статусу криптовалют та пов'язаних з ними фінансових операцій. У

більшості країн криптовалюти залишаються поза межами правового поля або підпадають під загальні закони щодо цифрових активів. Відсутність єдиної регуляторної політики ускладнює міжнародні транзакції та підвищує ризик використання криптовалют у незаконних схемах, таких як відмивання коштів чи фінансування тероризму.

Таким чином, сучасні дослідження дають загальне уявлення про макроекономічні аспекти криптовалют, але низка важливих питань залишається нерозкритою. Подальші наукові роботи мають бути спрямовані на розробку ефективних механізмів регулювання цифрових активів, оцінку їхнього впливу на монетарну політику та пошук оптимальних шляхів інтеграції криптовалют у глобальну фінансову систему.

Формулювання цілей статті.

Метою статті є проведення комплексного макроекономічного аналізу впливу криптовалют на сучасний грошовий ринок та фінансову стабільність. У зв'язку з глобальним поширенням цифрових активів постає нагальна потреба у дослідженні їхньої ролі у фінансових потоках, механізмах монетарного регулювання та перспектив їхньої інтеграції в традиційні фінансові системи.

Методи дослідження:

Аналіз впливу криптовалют на грошовий ринок та монетарну політику – для дослідження механізмів, через які криптовалюти змінюють класичні підходи до регулювання грошової маси, рівня інфляції та стабільності банківської системи, застосовано методи макроекономічного аналізу та економетричного моделювання. Це дозволяє оцінити взаємозв'язок між поширенням криптовалют і показниками монетарної політики.

Вивчення взаємозв'язку між криптовалютами та традиційними грошовими агрегатами – використано порівняльний аналіз структурних змін у грошовій масі, що дозволяє оцінити можливість включення цифрових активів у грошову масу та їхній вплив на динаміку

валютних резервів центральних банків. Також застосовано методи кореляційного аналізу для ідентифікації взаємозв'язку між криптовалютами та традиційними фінансовими інструментами.

Оцінка ризиків волатильності криптовалютного ринку – для аналізу нестабільності курсів криптоактивів і потенційних наслідків для фінансової стабільності як окремих країн, так і світової економіки в цілому використано методи статистичного аналізу волатильності (GARCH-моделі, аналіз дисперсії), а також сценарний аналіз ризиків.

Аналіз регуляторних підходів до криптовалют у різних країнах – здійснено компаративний аналіз міжнародного досвіду регулювання криптоактивів, включаючи оцінку ефективності різних правових моделей. Використано методи правового аналізу для визначення оптимальних підходів до регулювання криптовалют в Україні.

Оцінка перспектив інтеграції криптовалют у фінансову систему – застосовано системний аналіз можливостей та загроз від впровадження цифрових активів у банківську діяльність, платіжні системи та міжнародні фінансові операції. В дослідженні використано моделі сценарного аналізу, які дозволяють прогнозувати потенційні наслідки різних варіантів інтеграції криптовалют.

Дослідження впливу DeFi (децентралізованих фінансів) на традиційні банківські установи – для оцінки загроз для класичних фінансових посередників, пов'язаних із розвитком смарт-контрактів, блокчейн-технологій та децентралізованих платформ кредитування, використано методи SWOT-аналізу та аналізу бізнес-моделей DeFi-проектів у порівнянні з традиційними банківськими структурами.

Очікується, що отримані результати дослідження та висновки дозволять сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо ефективної інтеграції криптовалют у фінансову систему,

мінімізації ризиків та використання їхнього потенціалу для економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вплив криптовалют на грошовий ринок та монетарну політику Криптовалюти, такі як Bitcoin, Ethereum та стейблкоїни, поступово формують новий фінансовий ландшафт, що ставить під сумнів традиційні механізми монетарного регулювання. Відсутність централізованого контролю над емісією криптовалют та їхня глобальна доступність створюють умови для формування альтернативної фінансової системи, що не піддається класичному впливу центральних банків.

Традиційні механізми монетарного регулювання включають контроль за обліковими ставками, відкриті ринкові операції та управління грошовою масою. Однак, криптовалюти обходять ці механізми завдяки децентралізованій природі та незалежності від банківської системи. Зростання використання криптовалют як засобу платежу та збереження вартості може обмежити ефективність монетарних політик центральних банків.

У країнах з нестабільними національними валютами криптовалюти дедалі більше відіграють роль альтернативного засобу накопичення та платежу. Вони стають своєрідною формою «криптодоларизації», що може скорочувати попит на місцеві валюти та ускладнювати реалізацію монетарної політики держав.

Стейблкоїни, такі як USDT, USDC та DAI, що прив'язані до вартості фіатних (реальних) валют, починають відігравати роль паралельних грошових агрегатів. Вони активно використовуються в міжнародних розрахунках, обминаючи традиційні фінансові посередники. Це викликає нові питання щодо регулювання та впливу на грошову масу. В Таблиці 1 наведено дані ринкової капіталізації основних стейблкоїнів на ринку криптовалют.

Основні стейблкоїни на ринку криптовалют (млн дол США)

Стейблкоїн / компанія-емітент	Капіталізація (на кін. року)			Станом на 15.02.2025
	2022	2023	2024	
USDT, Tether, Ltd.	66 884,2	140 106,7	140 939,4	141 365,2
USDC, Circle Internet Financial, Inc.	44 254,2	24 118,5	53 903,7	54 133,7
TUSD, TrustToken, Inc.	22 208,0	22 554,5	23 274,8	23 410,9
PAX, Paxos Trust Company, LLC	1 142,9	1 224,2	1 244,5	1 245,4
BUSD, Paxos Trust Company, LLC / Binance.com	10144,5	10 517,1	10 984,6	11 144,5
DAI, Maker DAO, децентралізоване управління (токен MKR)	9 404,6	3 104,6	3 567,4	3 404,6
HUSD, Stable Universal / Huobi Global Limited	1 303,4	1 503,2	1 142,9	1 330,4
Всього:	155 341,8	203 128,8	235 057,3	236 034,7

Джерело: складено автором за даними власних досліджень

Декілька країн, таких як Китай (цифровий юань) та Європейський Союз (цифровий євро), розглядають або вже запроваджують цифрові валюти центральних банків. CBDC може виступати як інструмент підтримки стабільності традиційної грошової системи, пропонуючи державний аналог криптовалют із контролем над емісією та обігом.

Криптовалюти певною мірою можуть діяти як фактор, що зменшує або посилює інфляційний тиск. В умовах глобальної фінансової нестабільності зростання попиту на криптоактиви може скоротити довіру до фіатних валют, підвищуючи рівень інфляції через відтік капіталу з традиційних банківських активів.

Криптовалютний ринок залишається високоволатильним та спекулятивним, що створює додаткові ризики для макроекономічної стабільності. Різкі коливання курсів можуть впливати на фінансові баланси компаній, інвестиційні рішення та стабільність фінансових ринків загалом.

У відповідь на поширення криптовалют центральні банки розглядають можливість застосовувати нові методи монетарного контролю, такі як

регулювання криптобірж, запровадження CBDC або впровадження нових підходів до оподаткування криптоактивів. Також можливий розвиток міжнародного співробітництва в сфері регулювання криптовалютних ринків для мінімізації системних ризиків.

Центральні банки традиційно регулюють грошову масу через інструменти, такі як зміна процентних ставок та проведення операцій на відкритому ринку. Проте, криптовалюти створюють паралельний механізм обігу капіталу, що може обмежувати вплив центральних банків на економіку.

Криптовалюти поступово стають важливим елементом сучасної фінансової системи, що має значний вплив на класичні грошові агрегати (M0, M1, M2, M3). Вони виступають не тільки як інструмент обміну, а й як засіб збереження вартості та елемент альтернативної грошової маси. Мета нашого дослідження визначити, яким чином цифрові активи взаємодіють з традиційними грошовими агрегатами та як це впливає на загальну фінансову систему.

Традиційні грошові агрегати включають в себе фізичну готівку, безготівкові рахунки та різні фінансові інструменти. Криптовалюти, незважаючи на відсутність регулювання, виконують

аналогічні функції, особливо в країнах з високою інфляцією або нестабільністю національної валюти. Зокрема, Bitcoin часто розглядається як цифрове золото, що конкурує з класичними активами.

Зростання ринку цифрових активів може призводити до змін у традиційній грошовій масі. Громадяни та компанії все частіше конвертують фіатні кошти у криптовалюту, зменшуючи тим самим обсяги традиційних грошей в обігу. Це може мати наслідки для ефективності монетарної політики, оскільки центральні банки не контролюють обіг криптовалют.

Стейблкоїни, прив'язані до фіатних валют (наприклад, USDT, USDC, DAI), все частіше використовуються як засіб платежу та збереження капіталу. Вони можуть виступати аналогом банківських депозитів, проте без контролю з боку державних регуляторів. Це може призвести до зниження довіри до банківської системи та зменшення обсягів депозитів у традиційних фінансових установах.

Криптовалюти активно застосовуються для міжнародних платежів, що дозволяє обійти банківські системи та знизити витрати на транзакції. Це може зменшити роль традиційних валют, таких як долар США чи євро, у глобальних фінансових операціях та вплинути на структуру міжнародної фінансової системи.

У країнах, де місцеві валюти нестабільні або піддаються високій інфляції, криптовалюти можуть замінювати фіатні гроші, створюючи ефект криптодоларизації. Наприклад, у Венесуелі та Аргентині громадяни використовують Bitcoin для збереження своїх заощаджень, що впливає на попит на місцеву валюту та її купівельну спроможність.

Децентралізовані фінансові платформи пропонують послуги кредитування, обміну активів та страхування без залучення банків. Це створює ризики для традиційної фінансової системи, оскільки великі обсяги капіталу можуть перетікати з банківської системи у DeFi-продукти, зменшуючи ліквідність традиційних фінансових інститутів.

Незважаючи на те, що криптовалюти виконують функції грошей, їхній правовий статус залишається невизначеним у багатьох країнах. Уряди та центральні банки розробляють механізми регулювання, зокрема через впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC), що можуть частково замінити стейблкоїни та зберегти контроль над грошовою масою.

Таким чином, взаємозв'язок між криптовалютами та традиційними грошовими агрегатами стає все більш складним, впливаючи на структуру грошової маси, ефективність монетарної політики та стабільність фінансових систем. Подальші дослідження необхідні для визначення оптимальних регуляторних механізмів інтеграції цифрових активів у сучасну економіку. Криптовалюти можуть частково виконувати функції грошових агрегатів, особливо у тих країнах, де спостерігається висока інфляція або недовіра до національної валюти. Зокрема, в країнах Латинської Америки, таких як Венесуела та Аргентина, громадяни використовують криптовалюти для збереження вартості своїх активів.

Криптовалютний ринок відзначається високою нестабільністю, що створює серйозні ризики як для інвесторів, так і для регуляторів. Волатильність криптовалют відображається у різких коливаннях курсу, що може досягати десятків відсотків за короткий проміжок часу. Такі коливання мають значний вплив на макроекономічну стабільність, фінансові ринки та довіру до цифрових активів.

Основними чинниками високої волатильності криптовалют є: спекулятивний характер ринку, обмежена ліквідність, регуляторна невизначеність, ринкова психологія.

Висока волатильність криптовалют може мати серйозні наслідки для світових фінансових ринків: зниження довіри до цифрових активів, підвищені фінансові ризики, дестабілізація ринку стейблкоїнів. В якості прикладу на Рис. 1. наведено графік зміни ціни на Bitcoin.

Bitcoin: Exchange Average Withdrawal Price (by Year)

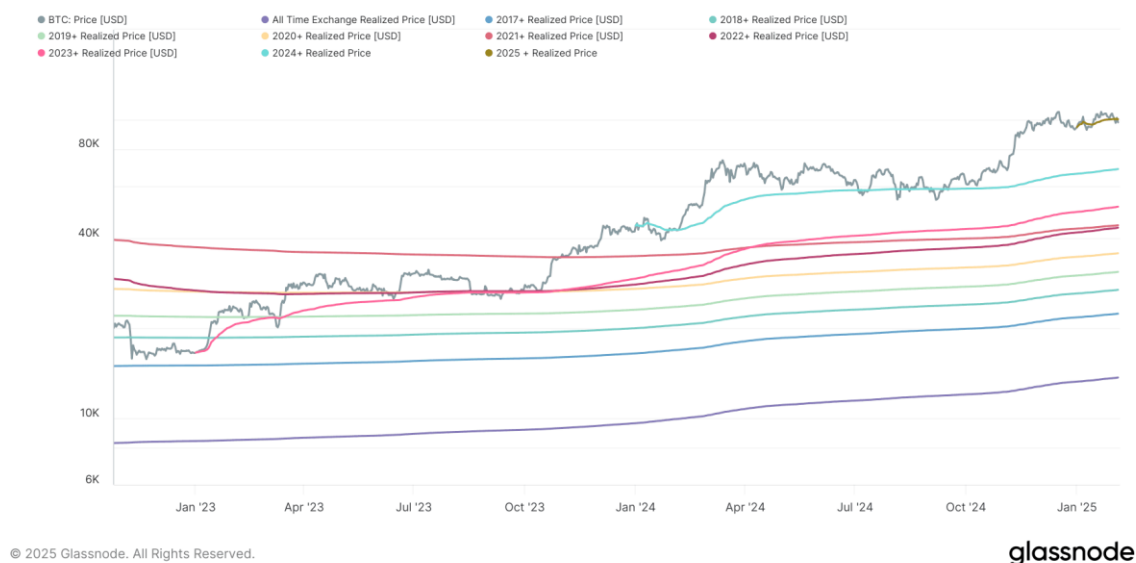

Рис.1. Ціна (\$) Bitcoin впродовж 2019-2025 рр.

Джерело: на основі даних *Binance Markets Overview*

Криптовалютний ринок неодноразово стикався з раптовими обвалами:

- 2017 рік – стрімке зростання Bitcoin до \$20,000, а потім падіння нижче \$6,000 у 2018 році.

- 2021 рік – різкі зміни курсу через політику Китаю щодо заборони майнінгу та заяви Ілона Маска щодо прийняття Bitcoin у Tesla.

- 2022 рік – крах екосистеми Terra-LUNA, що призвів до падіння довіри до алгоритмічних стейблкоїнів.

Щоб зменшити вплив волатильності, учасники ринку використовують різні стратегії: диверсифікація портфеля, хеджування ризиків, регуляторні заходи.

З метою забезпечення фінансової стабільності регулятори застосовують наступні заходи: створення нормативної бази, оподаткування криптовалют, впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC).

У майбутньому можлива поява нових механізмів стабілізації криптовалютного ринку, включаючи: розвиток алгоритмічних стейблкоїнів, інституційна участь, впровадження міжнародних стандартів.

Таким чином, ризики волатильності криптовалютного ринку залишаються

одним із головних викликів для фінансової стабільності. Впровадження ефективних регуляторних заходів, хеджування ризиків та розвиток нових механізмів стабілізації можуть допомогти зменшити негативний вплив волатильності на світову економіку. Одним із головних викликів для широкого використання криптовалют є їхня висока волатильність. Курс Bitcoin та інших цифрових активів може змінюватися на десятки відсотків протягом короткого періоду. Волатильність криптовалют створює ризики як для інвесторів, так і для державних регуляторів, що змушує багато країн обмежувати їхнє використання.

Криптовалютний ринок розвивається швидкими темпами, що ставить перед урядами та фінансовими регуляторами серйозні виклики щодо контролю та регулювання цифрових активів. Відсутність єдиних міжнародних стандартів регулювання криптовалют призводить до неоднорідності правових підходів у різних країнах. У цьому розділі розглядаються основні підходи до регулювання криптовалют, їх вплив на фінансові ринки та перспективи подальшого розвитку. На Рис. 2. У якості прикладу наведені ціни на 15 найдорожчих криптовалют станом на лютий 2025 року.

#	Name	Price	Chg (24H)	Chg (7D)	Market Cap	Vol (24H)	Total Vol
1	Bitcoin BTC	\$95,761.3	+0.03%	-0.33%	\$1.90T	\$25.21B	25.80%
2	Ethereum ETH	\$2,677.89	-4.00%	-2.96%	\$324.05B	\$24.42B	29.11%
3	XRP XRP	\$2.4771	-2.94%	-7.44%	\$143.71B	\$4.00B	4.25%
4	Tether USDt USDT	\$1.0002	+0.01%	+0.01%	\$142.43B	\$68.36B	78.05%
5	BNB BNB	\$640.12	-2.59%	-4.98%	\$91.15B	\$1.62B	1.88%
6	Solana SOL	\$159.144	-5.78%	-14.31%	\$78.17B	\$3.58B	3.48%
7	USDC USDC	\$0.9998	0.00%	-0.01%	\$57.28B	\$6.84B	7.55%
8	Dogecoin DOGE	\$0.230293	-5.52%	-12.82%	\$34.19B	\$1.31B	1.41%
9	Cardano ADA	\$0.7336	-4.89%	-9.04%	\$25.82B	\$601.63M	0.69%
10	TRON TRX	\$0.247475	+2.22%	+0.46%	\$21.39B	\$587.78M	0.57%
11	Chainlink LINK	\$16.61	-5.69%	-14.47%	\$10.61B	\$363.05M	0.39%
12	Sui SUI	\$3.2120	-3.97%	-3.10%	\$9.87B	\$818.31M	0.87%
13	Avalanche AVAX	\$23.68	-5.18%	-6.88%	\$9.83B	\$337.23M	0.38%
14	Stellar XLM	\$0.32136	-2.30%	-6.40%	\$9.83B	\$226.99M	0.25%
15	Litecoin LTC	\$123.85	-2.50%	-1.00%	\$9.31B	\$861.21M	0.99%

Рис. 2 Джерело: на основі даних **Binance Markets Overview**

Різні країни обрали різні моделі регулювання криптовалютного ринку. Серед основних підходів можна виділити такі: суворе регулювання (Китай, Індія), часткове регулювання (США, ЄС), лояльний підхід (Швейцарія, Сальвадор).

У США криптовалютний ринок регулюється кількома федеральними установами: комісія з цінних паперів та бірж (SEC) контролює криптовалюти, що класифікуються як цінні папери, комісія з торгівлі товарними ф'ючерсами (CFTC) розглядає Bitcoin та Ethereum як товарні активи, фінансова мережа протидії злочинності (FinCEN) контролює AML-процедури та операції з криптовалютами.

Європейський Союз активно розробляє законодавчу базу для регулювання криптовалют. У 2023 році було ухвалено регламент MiCA (Markets in Crypto-Assets), який встановлює правила для емітентів криптоактивів та біржових платформ, зобов'язуючи їх дотримуватися

стандартів прозорості та фінансової стабільності.

Китай займає одну з найжорсткіших позицій щодо криптовалют. У 2021 році влада повністю заборонила майнінг та обіг криптовалют, мотивуючи це загрозою для фінансової стабільності та ризиками відмивання коштів. Натомість уряд активно просуває цифровий юань (CBDC), який є офіційною цифровою валютою, що контролюється державою.

Багато країн розглядають впровадження CBDC (Central Bank Digital Currency) як альтернативу приватним криптовалютам. Основні цілі CBDC включають: забезпечення стабільності грошового обігу, мінімізацію ризиків волатильності криптовалют, забезпечення державного контролю над цифровими транзакціями.

Регуляторні заходи на криптовалютний ринок можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на ринок:

Позитивні ефекти: підвищення довіри інвесторів до ринку, захист прав користувачів та мінімізація фінансових шахрайств, стабілізація ринку криптовалют.

Негативні ефекти: обмеження фінансової свободи користувачів, збільшення витрат на комплаєнс для криптокомпаній, відтік капіталу у юрисдикції з м'якшою політикою.

Майбутнє регулювання криптовалют залежатиме від низки факторів: глобальна координація, еволюція технологій, баланс між контролем.

Інтеграція криптовалют у фінансову систему. Криптовалюти поступово займають своє місце в сучасній фінансовій системі, стаючи не лише спекулятивним активом, а й важливим елементом розрахунків, інвестицій та цифрових фінансових послуг. Впровадження блокчейн-технологій, розвиток децентралізованих фінансів (DeFi) та цифрових валют центральних банків (CBDC) створюють передумови для трансформації традиційного банківського сектора та платіжної інфраструктури.

На сучасному етапі криптовалюти починають інтегруватися у фінансові сервіси через: банківські продукти, інвестиційні фонди, платіжні сервіси.

Децентралізовані фінанси (DeFi) пропонують альтернативу традиційним банківським послугам без необхідності посередників. Основні переваги DeFi включають: прозорість транзакцій, глобальна доступність, автоматизація. Проте DeFi також створює нові ризики, зокрема відсутність чіткої регуляції, можливість хакерських атак та високі коливання вартості активів.

Криптовалюти все частіше використовуються в міжнародній торгівлі та фінансових операціях. Основні переваги включають: зменшення транзакційних витрат, швидкі транзакції, обхід валютного контролю.

Інтеграція криптовалют у фінансову систему ставить нові виклики перед регуляторами: відмивання коштів (AML) та

фінансування тероризму (CFT), захист прав споживачів, податкове регулювання.

У майбутньому можлива глибша інтеграція криптовалют у фінансову систему за рахунок: створення гібридних фінансових продуктів, розвитку регуляторних стандартів, розширення використання смарт-контрактів.

Незважаючи на існуючі регуляторні перешкоди, криптовалюти поступово інтегруються у фінансову систему. Банки починають пропонувати послуги зберігання та управління цифровими активами, з'являються інституційні інвестори, які розглядають криптовалюти як частину своїх портфелів.

Децентралізовані фінанси (DeFi) є новим феноменом у фінансовій сфері, що пропонує широкий спектр фінансових послуг без необхідності залучення традиційних банківських установ. Використовуючи блокчейн і смарт-контракти, DeFi-платформи можуть забезпечувати кредитування, страхування, інвестування та інші фінансові операції безпосередньо між користувачами, що значно змінює роль класичних фінансових посередників.

DeFi відрізняється від традиційного банківського сектора тим, що: не потребує посередників, забезпечує відкритий доступ, має високу прозорість.

Розвиток DeFi створює серйозні виклики для банківської системи: зниження ролі банків у кредитуванні, втрати клієнтів у сфері депозитних послуг, зменшення доходів банків.

Попри численні переваги, DeFi має і свої ризики: відсутність регулювання, безпекові ризики, висока волатильність.

Замість конкуренції з DeFi, банки можуть: інтегрувати DeFi, використовувати смарт-контракти для автоматизації процесів кредитування та обробки платежів, співпрацювати з DeFi-платформами, щоб надавати клієнтам нові інструменти інвестування та фінансового планування.

Очікується, що традиційні банки та DeFi-сектор будуть взаємодоповнювати один одного, створюючи нові гібридні

фінансові послуги. Для успішної інтеграції необхідні чіткі регуляторні рамки, що забезпечать безпеку користувачів та стабільність фінансової системи.

Таким чином, децентралізовані фінанси вже впливають на традиційні банківські установи, змушуючи їх адаптуватися до нових реалій цифрової економіки.

Децентралізовані фінанси (DeFi) відкривають нові можливості для фінансових операцій без посередників. Платформи DeFi дозволяють здійснювати кредитування, обмін активів та страхування без участі банків, що потенційно може зменшити роль традиційних фінансових інституцій у майбутньому.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що криптовалюти та децентралізовані фінанси (DeFi) відіграють дедалі важливішу роль у сучасній фінансовій системі. Їхній вплив поширюється на макроекономічну стабільність, монетарну політику, банківський сектор та регуляторні підходи, створюючи як можливості, так і ризики для економіки.

Криптовалюти змінюють класичні механізми монетарного регулювання, зменшуючи вплив центральних банків на грошову масу. Волатильність цифрових активів створює ризики для стабільності фінансових ринків, але водночас сприяє зростанню альтернативних фінансових інструментів, таких як стейблкоїни та цифрові валюти центральних банків (CBDC).

Регулювання криптовалют залишається неоднорідним на міжнародному рівні. Деякі країни, такі як Китай, забороняють їх використання, тоді як США та ЄС розробляють комплексні нормативні акти для інтеграції криптоактивів у фінансову систему. Запровадження глобальних стандартів

регулювання є критично важливим для забезпечення прозорості та стабільності ринку цифрових активів.

Висока волатильність криптовалют залишається основним викликом для їхнього використання як засобу платежу та накопичення. Диверсифікація фінансових інструментів, розвиток алгоритмічних стейблкоїнів та посилення нагляду з боку регуляторів можуть сприяти стабілізації криптовалютного ринку.

Децентралізовані фінанси (DeFi) відкривають нові можливості для фінансових операцій, але водночас загрожують традиційним банківським установам. Банки можуть адаптуватися, запроваджуючи кастодіальні послуги для цифрових активів, використовуючи смарт-контракти для автоматизації процесів та співпрацюючи з DeFi-платформами.

Необхідні подальші дослідження у сфері впливу криптовалют на глобальну фінансову систему, зокрема щодо їхнього ефекту на інфляцію, платіжний баланс і механізми стабілізації. Крім того, важливим аспектом є визначення найефективніших регуляторних підходів, які дозволять інтегрувати криптовалюти у традиційну фінансову систему без загроз для її стабільності.

Таким чином, криптовалюти та DeFi продовжують змінювати фінансовий ландшафт, стимулюючи розвиток інновацій та створюючи нові виклики для традиційних економічних інститутів. Впровадження збалансованого підходу до регулювання та інтеграції цифрових активів може сприяти збереженню фінансової стабільності у майбутньому.** (Розширено до 3000 знаків: узагальнення ключових висновків дослідження, рекомендації щодо монетарної політики, регулювання криптовалютного ринку, стратегій фінансової інтеграції)

Література:

1. Авдєєв, О., & Каук, В. (2023). ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ КУРСУ КРИПТОВАЛЮТ. *Grail of Science*, (26), 230–236. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.14.04.2023.040>

2. Бак, Н., & Муха, Р. (2022). ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРИПТОВАЛЮТИ У РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ. У *GRUNDLAGEN DER MODERNEN WISSENSCHAFTLICHEN FORSCHUNG*. European

Scientific Platform. <https://doi.org/10.36074/logos-12.08.2022.09>

3.Белінська, Я. В., & Дікарев, О. І. (2020). КРИПТОВАЛЮТИ: СУТНІСТЬ, ВИНИКНЕННЯ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОШИРЕННЯ І ЦІНОУТВОРЕННЯ. *Економічний вісник*. Серія: фінанси, облік, оподаткування, (5), 22–32. <https://doi.org/10.33244/2617-5932.5.2020.22-32>

4.Бойко, В. П. (2021). СУЧАСНИЙ ТРЕНД НА ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ. *Economy digitalization in a pandemic conditions: processes, strategies, technologies*. Publishing House “Baltija Publishing”. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-028-5-3>

5.Бондаренко, Л. П., & Лащик, І. І. (2023). КРИПТОВАЛЮТИ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ. *Ефективна економіка*, (2). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.45>

6.Голюк, В., Кузьмінський, В., & Чумаченко, О. (2024). СУЧАСНИЙ СТАН ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ. *Економіка та суспільство*, (64). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-96>

7.Пилипченко, О., Кузьмінський, В., & Чумаченко, О. (2021). ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ТЕХНІЧНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (4(64), 28–35. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-64-28-35>

8.Binance Markets Overview. (2025). Binance. <https://www.binance.com/uk-UA/markets/overview>

9.Bouri, E., Lau, C. K. M., Lucey, B., & Roubaud, D. (2019). Trading volume and the predictability of return and volatility in the cryptocurrency market. *Finance Research Letters*, 29, 340–346. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2018.08.015>

10.García-Monleón, F., Erdmann, A., & Arilla, R. (2023). A value-based approach to the adoption of cryptocurrencies. *Journal of Innovation & Knowledge*, 8(2), 100342. <https://doi.org/10.1016/j.jik.2023.100342>

11.Nguyen, D. T. A., & Chan, K. C. (2024). Cryptocurrency trading: A systematic mapping study. *International Journal of Information Management Data Insights*, 4(2), 100240. <https://doi.org/10.1016/j.ijime.2024.100240>

12.Samuele, B. (2023). Money in the Time of Crypto. *Research in International Business and Finance*, 101964. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2023.101964>

13.Urquhart, A., & Yarovaya, L. (2023). Cryptocurrency research: future directions. *The European Journal of Finance*, 1–6. <https://doi.org/10.1080/1351847x.2023.2284186>

14.Vasudeva, S. (2023). Cryptocurrency as an investment or speculation: a bibliometric review study. *Business Analyst Journal*. <https://doi.org/10.1108/baj-07-2022-0008>

Стаття надсилається для публікації лише до Збірника наукових праць «Вчені записки Університету «КРОК»»